

Sverige, Väst och Muslimer - aldrig förr?

Det rådande politiska klimatet kan ibland göra oss till fångar av våra åsikter istället för att arbeta mot att bygga upp samhällen till att uppnå deras maximala potential. Vi glömmer lätt bort det bra som finns och hamnar i svart-vita läger där vi blir fanatiker av vår tolkning av verkligheten och vi skapar ett oförklarligt hat för de som inte är som oss, tänker som oss eller som på något sätt utmanar våra normer. Självkritik är en väg – söka efter historiska relationer där saker och ting faktiskt gått väl trots meningsskiljaktigheter är en annan. Denna artikel försöker därför genom den senare metoden att påvisa relationer mellan öst och väst som varit nödvändiga och konstruktiva.

Det är vida känt bland historiker att Vikingar tidigt hade kontakt med Muslimer. Den första kända attacken som vikingar utförde på muslimsk mark var runt 844 i Islamiska Spanien, eller Andalusia. Den umayyadiska ledaren Abd al-Rahman stoppade dock attackerna och vikingarna blev tvungna att avbryta sina attacker och ge upp de fångar som de hade förslavat. Muslimerna erbjöd vikingarna handelsavtal istället och så började handel mellan de två olika folken.**[1]**

Sverige, väst och muslimer har i det förflutna haft kontakt flertalet gånger – bland annat är Ibn Fadlans återgivningar av vikingar ett i särklass antropologiskt verk – trots hans kanske negativa förhållning till hur de levde vid floden Volga. Men det finns mer än så.

Mellan 1700-1721 utkämpade Sverige Det Stora Nordiska kriget mot bland annat Ryssland. Sverige förlorade då bland annat Estland som ockuperades istället av Ryssland – och den unga svenska kungen Karl XII tvingas att fly fältet för att inte dödas av sina fiender.

Det är inte att kung Karl tvingades fly som idag kan anses vara något förvånansvärt, utan vem som gav honom beskydd. Efter nederlagen sökte sig kung Karl och några av de överlevande soldaterna till osmansk territorium och fick beskydd av sultanen Ahmad III.

Ryska tsaren krävde att sultanen skulle utlämna kung Karl, men sultanen vägrade och Ryssland förklarade krig mot muslimerna, som framgångsrikt slog ner ryssarnas framfart i det kända slaget Prutkampanjen. Orientalistiska återgivningar försöker spela ner på det skydd som muslimerna gav kung Karl, men faktumet återstår att han åtnjöt frid istället för att uppleva sin tidiga död.

När muslimernas huvudstad låg i Istanbul, denna epok av Osmanerna, existerade det mycket kontakt mellan Väst och Öst. Den framstående filosofen Will Kymlicka skriver i sin

bok *Mångkulturellt Medborgarskap* hur alla folkslag och religioner var deltagande i det muslimska kalifatets statsapparat.

Bland annat skriver han hur de kristna var medlare mellan västerländska och muslimska köpmän – samtidigt som de själva var stora köpmän och som hade de riktigt stora kontakterna. Judar var kontakten mellan olika finansiella system och hade en utomordentlig fingerfärdighet i ekonomi vilket oftast gjorde de rika och framstående personer i riket.

Detta innebär inte att allt var bra i det Osmanska Riket eller att inga problem fanns – precis som alla stater fanns det också sociala problem som behövde uppmärksammas. Men de genomsyrande värderingarna som kunde ena människor från så många olika bakgrunder och kontexter är samtidigt värd uppmärksamhet. **[2]**

Dessa värderingar fick också Storbritanniens drottning Victoria att känna sig hotad när hon blint såg på hur Irland under 1800-talet led av en svår svält. Drottning Victoria hade skänkt 2000 sterling till irländarna, så "blint" såg hon inte på, men i jämförelse med vad den muslimska kalifen bestämde sig för att ge var det att negligera den utsatta situation som Irland var i.

När kalifen Abdülmejid hörde talas om Irlands svält kontaktade han drottning Victorias ambassadör och var beredd på att skänka 10 000 sterling till irländarna. Ambassadören sa att Abdülmejid inte skulle donera mer än 1000 sterling eftersom Victoria då skulle hamna i dålig dager.

Kalifen gick inte emot ambassadörens råd – officiellt. Han skickade 1000 sterling och i hemlighet skickade han även tre fullastade skepp (dåtidens "Ship to Ireland"?) med nödvändigheter till irländarna. När engelsmännen hörde talas om skeppen försökte de att stoppa skeppen, dock utan framgång (likt hur israelerna försökte stoppa Ship to Gaza). Skeppen anlände till hamnen i Drogheda trots motståndet. Notera att 10 000 sterling idag är ca 1,7 miljoner dollar.

Prästen Henry Christmas M.A. skrev om kalifen Abdülmejid:

En eller två historier berättar sanningen om hurdan hans karaktär var. Under svälten i Irland nådde nyheterna om hemsckheten sultanen, och han meddelande direkt den brittiska ambassadören och talade om för honom att han ville bistå med humanitär hjälp genom att skänka en stor summa pengar till Irland.

Det berättades för honom att det skulle vara mer rätt om den stora summan

reducerades till samma nivå som drottningen hade skänkt, och därför kunde man inte ta emot mer än det från sultanen. Han godkände genast förslaget och skickade iväg högsta tillåtna summa tillsammans med sina djupaste sympatier.

[3]

Abdülmeceid var allmänt känd som en person med djup tro och en tydlig muslimsk profil i hans handlande. Prästen Christmas fortsätter att skriva om honom:

Det är vida känt att hans personliga övertygelser dikterade de nobla svar han gav till de hotfulla kraven från Österrike och Ryssland om att överlämna polska och ungerska flyktingar. "Jag kan inte vara ignorant", svarade han, "gentemot dessa imperiers krafter och inte heller mot de åtgärder som deras handlade pekar mot, men jag är tvingad av min religion att bejaka lagarna som handlar om gästfrihet, och jag tror att förnuft och god anda kommer få Europa att förhindra att min regering blir indragen i ett förödande krig, eftersom jag kommer att strikt hålla mig till mina övertygelser."

Detta är den sanna andan av kristendom, och det finns mer av den i den muhammedanska sultanen än i alla kristna prinsar i Östeuropa tillsammans. **[4]**

Detta är värderingar som är inbäddat i den islamiska tankegodset och det islamiska ramverket. Än idag är det föga känt att det islamiska kalifatet aldrig hade tortyr som straffmetod eftersom det strider mot Shari'a, medan Väst länge och än idag hade och har det. Det islamiska kalifatet införde dock tortyr först när sekularismen gjorde intrång i statsapparaten.

Liknande händelser finns genom hela den islamiska historien. Fredlig samexistens? Ja, mycket möjligt, om vi bara lugnar oss och jobbar för det.

[1] Price (2008) i *The Viking World*, sid 462 ff

[2] Kymlicka (1995)

[3] Christmas (1853)

[4] Ibid

Källa: <https://existerar.wordpress.com/>

